PLASTICKÝ CHIRURG *musí byť aj psychológom*

LEBO AKO HOVORÍ JEDEN Z NICH, GABRIEL MARSAL, SKALPELOM SA DAJÚ VYRIEŠIŤ AJ PSYCHICKÉ PROBLÉMY.

Text: **Barbora Daxner**
Foto: **Matúš Lago**
Produkcia: **Veronika Podhorová**

S akými požiadavkami za vami ľudia prichádzajú najčastejšie? Existujú aj v plastickej chirurgii trendy?

Stále žijeme akýmsi kultom ženských prsníkov, najmä zväčšovaním pŕs. Trendy považujem do istej miery za škodlivé. Príroda nám ponúka rozmanitosť, každý z nás je jedinečný, no trendy to nerešpektujú. Keď sú trendom napríklad nadmerne veľké prsia, stáva sa, že si ich chcú dať spraviť aj tie, pre ktoré to z hľadiska ich telesnej konštitúcie, zdravotného stavu či typológie nie je vhodné. No nielen trendy, ale aj osobné nastavenie klientok je škodlivé, ak chcú vyzerať úplne inak, než ako to príroda v ich prípade smerovala a myslela.

Hovoríte teda, že plastická chirurgia by nemala byť o radikálnych premenách, skôr o zlepšení toho, čo robí ľudí jedinečnými?

Niekto sa narodí ako beloch, niekto ako ázijský typ. Niekto sa narodí ako muž, iný ako žena. Niekto má juhoamerickú telesnú konštitúciu, niekto európsku. Toto je tá rozmanitosť prírody, ktorú by sme mali rešpektovať. Na druhej strane, ak bola vo vašom prípade príroda trochu nedokonalá a nedôsledná a napríklad máte trochu väčší nos, než by ste si želali, alebo odstávajúce ušká, ktoré vnímate vo svojom živote veľmi rušivo, je dobre, ak vám ako plastickí chirurgovia pomôžeme a vo vašej kategórii „žena – Európanka" vás trochu posunieme. Každá žena má svoj pôvab a určitý šarm. Je škoda, ak ho stráca na nejakej úplnej drobnosti, ktorá ju zneisťuje a kazí jej potom všetko. Ide o to nestratiť pre drobnosti celého človeka.

Vaša práca má dalekosiahlejšie dôsledky. Zmeny, ktoré robíte, sa len tak ľahko nedajú vrátiť späť, ak vôbec...

Áno, toto patrí medzi úskalia našej práce plastických chirurgov. Musíme klientom prízvukovať, že zmeny, ktoré podstúpia, sú v podstate trvalé, preto si ich treba dobre premyslieť. »

A mávajú to dobre premyslené?

Väčšinou to už majú premyslené, v niektorých prípadoch je však ich odhodlanosť na škodu veci (smiech). Keď sa klient ocitne u mňa v ordinácii a poskytnem mu o zákroku všetky informácie, musí sa následne rozhodnúť znovu, teraz už naozaj a skutočne, na základe všetkých kladov a záporov. No keď chce niekto tvrdohlavo zákrok stoj čo stoj podstúpiť s postojom: „Nič mi nehovorte, trápim sa s tým už desať rokov, chcem si to dať operovať a hotovo," hoci zistíme, že daná operácia nie je preňho vhodná, alebo v jeho prípade nedokážeme docieliť očakávané výsledky, potom sa klient veľmi ťažko usmerňuje.

Je pravda, že plastický chirurg musí byť aj psychológom?

Naše „fyzično" je s psychikou navzájom prepojené. Preto áno, musím byť tak trochu aj psychológom a vedieť odhadnúť, ktoré prípady nepatria na operačný stôl, ale treba ich riešiť inak a liečiť najmä dušu, nie pretvárať telo. Týka sa to predovšetkým rozporných pacientov s nie úplne správnym nastavením a názormi. Na druhej strane musím povedať, že niektoré psychické problémy a hendikepy sa skalpelom dajú vyriešiť. Stáva sa, že plastická operácia zlepší nielen fyzický vzhľad klienta, ale pomôže i jeho duši.

Býva ťažké odhadnúť, kto pred vami vlastne sedí, čo skutočne potrebuje – či zákrok, alebo skôr psychológa?

Za tie roky to už pre mňa nie je ťažké, no je potrebné, aby boli voči mne klient alebo klientka otvorení a úprimní, aby si uvedomili, že hoci sa poznáme len pár minút, obaja sa snažíme o rovnakú vec a musíme si navzájom pomôcť. Potrebujem, aby nič nezakrývali a aby sme sa rozprávali na rovinu. Žijeme v časoch reklám a mýtov, že všetko sa dá a zázraky sa dejú z večera do rána. To však nie je pravda. V reklame sa v jednej sekunde vidíte doma a v druhej už s drinkom v ruke na Tahiti, no nevidíte, čo je medzi tým – stres, balenie kufrov, vyčerpávajúci let. S plastickými operáciami je to podobné – medzi PRED a PO je určitá cesta a je pre mňa dôležité, aby klienti vedeli, čo to znamená, čo je reálne a čo nie.

Stáva sa, že nejaký zákrok odmietnete operovať?

Samozrejme. Ak vidím, že klientka trvá na nereálnych požiadavkách. Celkom typickým postojom býva: „Mňa zaujíma, ako to bude vyzerať teraz a to, čo bude o desať rokov, ma nezaujíma." Je to pre mňa úsmevné, lebo to isté mi tvrdí dvadsaťročná, tridsaťročná i štyridsaťročná. Rozumiem, že treba žiť prítomnosťou, no na plastické operácie je nutné sa dívať v dlhodobom horizonte. Vtedy je mojou úlohou klientku podržať a myslieť v dlhodobom kontexte výsledku aj za ňu.

A čo ak zistíte, že u klientky jej túžbu po operácii vyvolalo napríklad to, že má dva mesiace nového priateľa a ten ju na to nahovára? Všetko na tebe je skvelé, len ten nos si daj spraviť...

Ja vás opravím – toto nerobia noví partneri, ale odchádzajúci manželia či partneri. Na začiatku vzťahu nebýva bežné, že jeden chce na druhom niečo opravovať a zlepšovať. Tá myšlienka vypláva na povrch skôr pri rozchode.

Takže, ak to chápem správne, motiváciou na operáciu býva často takýto náhly životný zlom, a nie komplex či dlhoročná nespokojnosť?

Väčšinou sa prezradia samy. Napríklad štyridsaťročná dáma začne vymenúvať, že je nespokojná s tvarom svojho nosa a na očných viečkach jej vidno vek, prsia už po pôrode nie sú

to, čo bývali... a keď je z toho pomerne dlhý zoznam, ako lekár si môžem prestať robiť poznámky, pretože zbadám, že problém tkvie niekde inde. Pochopím, že sa pravdepodobne nachádza len v nejakom zlom životnom období, a keď jej to jemne vysvetlím a dám jej čas na rozmyslenie, väčšinou ju túžba zmeniť na sebe úplne všetko prejde. Maximálne ostane jedna z vymenovaných vecí, tá, ktorá pre ňu predstavuje ten skutočný a dlhodobý problém, ktorý potrebuje u nás na klinike riešiť.

Dávate klientom čas na premyslenie?

Samozrejme. Čas na definitívne rozmyslenie je priam nutný a je chybou, ak ho nemajú. Vtedy chirurg

Kto je

MUDr. Gabriel Marsal (52)
Jeden z popredných estetických a plastických chirurgov na Slovensku. Špecializuje sa na korekcie nosa, augmentácie a modelácie prsníkov, korekcie tváre, dolných a horných viečok, korekcie odstávajúcich ušníc či pier. Pôsobí na klinikách v Bratislave, Trnave, Komárne a v Pezinku.

berie na seba riziko, že nejaký zákrok urobí možno unáhlene a predčasne. Vravievam, že klient by sa mal na každý zákrok poriadne vyspať, ideálne viac nocí. A potom sa vrátiť s jasnou hlavou. Sú však aj klienti, ktorým vysvetlíte, že zákrok nie je dobrý nápad, no nepomôže im ani ten čas na rozmyslenie, jednoducho si nedajú povedať a prídu znova. Takých je však málo.

Kedy dávate, naopak, zákroku zelenú a poviete: „Poďme do toho?"

Okrem objektívneho posúdenia, či váš nos, uši, prsia, alebo čokoľvek skutočne pôsobia rušivo, je veľmi dôležitým faktorom to, či ste sa pre zákrok rozhodli sama a toto vaše rozhodnutie nie je krátkodobé, no dlhodobo vnímate, že vám váš problém strpčuje život. Toto je pre mňa kľúčové – že problém je objektívny a že ste o operácii trvalo a skutočne rozhodnutá a nejde len o akýsi vrtoch, ako keď si odrazu zmyslíte, že si chcete kúpiť červený klobúk.

A ak váham?

Ja tvrdím, že pre estetické operácie platí pravidlo – ak ste jednoznačne rozhodnutá pre operáciu aj po všetkých informáciách, ktoré sa dozviete u mňa v ordinácii, podstúpte ju. Ak sa rozhodnete, že do toho nakoniec nepôjdete, tak do toho nechoďte. No ak váhate a ste neistá, či predsa len áno, alebo nie, tak vám hovorím jednoznačne NIE.

Vy zvyknete klientkam, ktoré si chcú dať preoperovať prsia, navrhnúť, že môžu prísť na konzultácie aj so sprievodom... Prečo?

Áno, obyčajne klientky povzbudzujem, že môžu prísť s niekým, s kým sa poradia, ak chcú. Sebavedomé a rozhodné dámy prichádzajú samy, tie väčšinou nechávajú partnera doma alebo v čakárni. A potom sú tie menej sebaisté a rozhodné a myslím, že je dobré, ak majú so sebou „poradcu" – mamu, kamarátku či partnera. Takýto sprievod je nápomocný aj pre mňa. Samozrejme, konečné rozhodnutie je na klientke. »

Nerád vidím, keď nejaký manžel či partner – nech je hocijako dobrý – určuje, ktoré prsia budú vhodnejšie. Lebo možno je jeho rada dobre mienená, no toto rozhodnutie a aj výsledok operácie patrí len a len klientke.

Vaša práca je plná nečakaných situácií. Čo vás naposledy zaskočilo?

Raz prišla mama s asi dvadsaťročnou dcérou na konzultáciu týkajúcu sa plastickej operácie dcérinho nosa. Viac-menej sme si všetko dohodli, keď po hodine odrazu vyšlo najavo, že aj mama podstúpila v mladosti rinoplastiku. Priznám sa, že som to aj tak trochu inicioval, lebo som ako lekár videl, že na matkinom nose bola urobená korekcia. Pre dcéru to bol skutočne šok, keď sa vo svojich dvadsiatich rokoch v ambulancii plastického chirurga dozvedela, že aj jej mama operáciu kedysi podstúpila. Videl som na nej preľaknutie a sklamanie, že jej o tom mama dovtedy nepovedala a dozvedá sa to až teraz. Bola to veľmi zvláštna situácia.

Takže vidíte na človeku len tak zbežným pohľadom, či má niečo preoperované?

Čím kvalitnejšie a lepšie je to urobené, tým menej je možné to odhaliť. Z môjho pohľadu sú dobre spravené úkony plastického chirurga okom prakticky neviditeľné. Pôsobia tak prirodzene a zapadnú do ostatných čŕt človeka, že sa naňho dívate a viac-menej neviete rozlíšiť, čo má od prírody a k čomu mu dopomohol plastický chirurg. Vravievam, že plastický chirurg by nemal pokaziť to dobré a jedinečné, čo pacient má.

S akým najčastejším mýtom sa stretávate?

Najčastejší mýtus panuje o korekcii prsníkov. Ľudia sa domnievajú, že implantáty vyriešia akýkoľvek estetický problém s prsníkmi. Že nech majú hocijaké prsia – malé, povolené či asymetrické –, všetko sa ľahko vyrieši vložením implantátu. Je to však mylná predstava, implantáty totiž riešia predovšetkým objem a čiastočne dotvárajú tvar prsníkov. Neraz potom prichádza u klientok rozčarovanie, že ich problém nevyrieši len implantát, ale že je to kombinácia viacerých riešení alebo iná úprava a že je to vlastne zložitejšie, než si pôvodne mysleli. Sú to napríklad ženy po pôrodoch, nepáčia sa im ich prsia ani veľkostne, ani tvarom, navyše ich majú jemne povolené... vtedy systémom krok za krokom riešime to, čo jej viac prekáža a čo by bolo pre ňu najväčším prínosom.

> “Photoshop je silný klamár, ale podporujeme ho všetci.”

O čom majú ľudia ešte mylné predstavy?

Ďalším takým mýtom vo svete plastickej chirurgie je čarovné slovíčko laser. Ľudia si dnes aj vďaka reklame myslia, že laser je zázračný nástroj, ktorý im vyrieši všetko, a vyberajú si zákroky na základe toho, či sa vykonávajú pomocou lasera, alebo nie. No treba si uvedomiť, že laser je len prostriedok. Neoperuje vás prístroj, operuje vás chirurg. On robí rozhodnutia, ovláda ruku, v ktorej drží laser. Preto ľuďom odporúčam rozhodovať sa na základe lekára. Menej erudovaný lekár s laserom bude stokrát horšia voľba než skúsenejší lekár bez lasera.

Na Instagrame vidíme tisíce fotiek kvázi dokonalých ľudí, v časopisoch vyretušované tváre zrelých žien... Nepodporuje práve tento iluzórny svet v ľuďoch túžbu upraviť sa?

Photoshop je silný klamár, to áno, ale podporujeme to všetci. Zoberte si len to, aké fotky zverejňujeme na sociálnych sieťach – starostlivo vyberáme len tie, kde vyzeráme bezchybne. Nepodarené zábery nikto nevidí. Nedávno som mal klientku, bývalú modelku. Keby niekto jej vizáž posudzoval len na základe zverejnených fotiek, nikdy by nepovedal, že práve ona potrebuje nejaké korekcie. Kameň úrazu spočíva v tom, že nemôžete akúkoľvek fotku svojej tváre a vzhľadu vnímať kriticky a na základe nej sa rozhodovať pre nejakú zmenu vzhľadu. Keď tú istú tvár nafotíte na tisíc rôznych záberov, stopercentne medzi nimi nájdete aspoň tri katastrofálne fotky, na základe ktorých by ste mohli povedať, že treba okamžite niečo so sebou robiť. Na druhej strane, nájdete medzi nimi množstvo výborných. Chcem tým povedať, že nemôžete niekoho hodnotiť ako dokonalého len na základe fotiek, ak ste ho nikdy nevideli naživo a vlastnými rukami ste ho neohmatali. Len veľmi ojedinele je nejaká tvár skutočne dokonalá. Aj súmernosť je len ilúzia.

Dokonalosť je teda nedosiahnuteľná méta?

Nejde o dokonalosť a súmernosť, ale o to, aký vytvárame dojem. Existuje aj taký vtip, ktorý hovorí, že ak nemôžeme robiť vôbec nič, ešte stále môžeme robiť dobrý dojem (smiech). Dojem však nie je o centimetroch. O príjemnom vzhľade áno, o tom, že nepôsobíme zanedbane tiež, ale je aj o vnútornom vyžarovaní, o sebaistote aj o sebaprijatí. Malo by nám záležať na tom, aby sme robili dobrý dojem. Ale ľudia by sa podľa mňa nemali analyzovať, „zoomovať“ svoju tvár a upriamovať pozornosť na nejaké milimetre vľavo či vpravo. Takáto „technická analýza“ patrí do rúk plastického chirurga.

B2B08244